

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПОДРУЖНЬОЇ КОНФЛІКТНОСТІ: ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ ТА МЕТОДИ ВИРІШЕННЯ

Подружня конфліктність є одним із найпоширеніших явищ у сучасному суспільстві, що впливає на стабільність сімейних відносин, емоційний стан партнерів та розвиток дітей. Сім'я є основним осередком соціалізації та емоційної підтримки, а подружні конфлікти можуть стати джерелом глибоких психологічних травм і порушення міжособистісної гармонії. За даними статистики, понад 30% шлюбів в Україні закінчуються розлученнями протягом перших п'яти років, що свідчить про високий рівень подружньої конфліктності. Близько 40% сімей стикаються із серйозними конфліктами, які негативно впливають на дітей, знижуючи їхню емоційну стійкість та навчальну успішність.

Крім того, у глобальному контексті подружня конфліктність стає однією з причин погіршення психічного здоров'я населення. Згідно з дослідженнями ВООЗ, сімейні конфлікти сприяють розвитку депресивних станів та тривожних розладів, які впливають не лише на членів родини, але й на їхнє соціальне оточення. Пошук ефективних способів подолання подружніх конфліктів стає важливим завданням психологічної науки та практики, оскільки це сприяє збереженню цілісності сімей та благополуччю суспільства в цілому[1].

Основна проблема полягає у визначенні причин виникнення подружніх конфліктів, їх впливу на стосунки партнерів і сімейну динаміку, а також у розробці ефективних психологічних методів їх подолання. Особливої уваги заслуговують сучасні підходи до профілактики та вирішення конфліктів, які враховують індивідуальні особливості партнерів [2].

У психологічній науці проблематиці подружньої конфліктності приділяли увагу як зарубіжні, так і вітчизняні дослідники. Теорії конфліктів знайшли своє відображення у працях таких дослідників, як К. Левін, який розглядав конфлікти через призму міжособистісної взаємодії, та Р. Дарендорф, який акцентував увагу на соціальних аспектах конфліктів. Дж. Готтман запропонував модель «чотирьох вершників апокаліпсису», що дозволяє прогнозувати стабільність подружніх стосунків залежно від характеру конфліктної поведінки. Р. Стенберг у своїй трикутній теорії любові наголошував на ролі емоційного, інтимного та пристрасного компонентів у формуванні подружніх

відносин. В. Сатир, відома своїм системним підходом, розробила методики сімейної терапії, спрямовані на покращення комунікації між партнерами.

Психологічним аспектам розвитку сімейних конфліктів присвячено праці: Л.Ф. Бурлачук, П.І. Войченко, П.П. Горностай, Т.М. Титаренко та ін.

У вітчизняній психології питання подружніх конфліктів розглядали такі автори, як І.В. Дяченко, який аналізував роль соціокультурних факторів у формуванні конфліктності, Т.М. Титаренко, яка досліджувала психологічну підтримку у кризових ситуаціях, та П.П. Горностай, що зосереджувався на індивідуально-психологічних аспектах конфліктів. Аналіз сучасних досліджень свідчить про необхідність комплексного підходу до вивчення подружньої конфліктності, який включає врахування як внутрішніх психологічних, так і зовнішніх соціокультурних факторів [3].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кузьмін В. В., Кузьміна М. О., Стрижак Г. В. Соціальна адаптація вимушено-переміщених осіб, які постраждали внаслідок військового стану / В.В. Кузьмін, М.О. Кузьміна, Г.В. Стрижак // Психологія та соціальна робота. – 2024. Вип. 1(59). – С. 150-195. – DOI: <https://doi.org/10.32782/2707-0409.2024.1.16>

2. Forecasting Career-And Competence Indicators of a Social Worker in the Context of Digital Transformations of the Society / M. Kuzmina et al. // SHS Web of Conferences. – 2021. – Vol. 100. – DOI: <https://doi.org/10.1051/shsconf/202110004005>

3. Social and psychological prevention of professional burnout of social sphere employees under the conditions of the martial law / O. Vaniushyna et al. // Ad Alta. Journal Of Interdisciplinary Research. – 2024. – Vol. 14(01). – P. 78-81. URL: https://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8007/1/lans_soc_2024_14_1_40.pdf (date of access: 23.03.2025)